

2021/4. számú

**TÁJÉKOZTATÓ
A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI KIFIZETŐHELYEK RÉSZÉRE**

**az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásaival, illetve a baleseti táppénzzel kapcsolatos
eljárást érintő szabályokról és azok gyakorlati alkalmazásáról**

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 2021. július 1-jétől hatályba lépő módosításaival összefüggésben - az országosan egységes jogalkalmazási gyakorlat biztosítása érdekében - az alábbiakról adunk tájékoztatást.

1) A csecsemőgondozási díj mértékének 100%-ra történő emelése

2021. július 1-jétől a csecsemőgondozási díj mértéke a korábbi 70-ről 100%-ra emelkedik. Ennek megfelelően módosításra került az Ebtv. 42. § (1) bekezdés a)-b) pontja.

A módosítással összefüggésben az Ebtv. 82/R. §-a átmeneti szabályt is megfogalmaz, amely szerint a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvénynek a csecsemőgondozási díj emelésével összefüggő módosításáról szóló 2020. évi CXXXIV. törvény által megállapított 42. § (1) bekezdés a) és b) pontját a 2021. július 1-jén fennálló jogosultságra is alkalmazni kell. Ennek értelmében **azon csecsemőgondozási díjak összegét, amelyekre való jogosultság 2021. július 1-jét megelőzően keletkezett, és még 2021. július 1-jén is fennáll, felül kell vizsgálni. Ezen felülvizsgálatról - az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 80. § (4) bekezdésére való tekintettel - határozatot nem kell hozni.**

A fentiekre való tekintettel a csecsemőgondozási díj iránti kérelmek elbírálása során az alábbiak figyelembevételével kell eljárni:

1. Ha a csecsemőgondozási díjra való jogosultság kezdete 2021. június 30-át követő nap, az ellátást 100%-os mértékben kell megállapítani. Ha a hatóság a kérelemnek teljes egészében helyt ad, úgy a döntés meghozható egyszerűsített határozat formájában is.
2. Ha a csecsemőgondozási díjra való jogosultság (amely még 2021. július 1-jén is fennáll) kezdete 2021. július 1-je előtti nap, és 2021. július 1-jét megelőzően a kérelem határozattal már elbírálásra került, az ellátást 2021. július 1-jétől 100%-os mértékben kell folyósítani (első alkalommal az ilyen módon történő folyósítás 2021. augusztus 10. napjáig esedékes). A csecsemőgondozási díj 100%-os mértékre történő emelésével összefüggésben az eredeti határozatot nem kell módosítani.
3. Ha a csecsemőgondozási díjra való jogosultság (amely még 2021. július 1-jén is fennáll) kezdete 2021. július 1-je előtti nap, és 2021. július 1-jét megelőzően a kérelem határozattal még nem került elbírálásra (akár azért, mert még nem nyújtották

be, vagy benyújtották 2021. július 1-je előtt, de a hatóság 2021. június 30-ig döntést nem hozott), a csecsemőgondozási díj iránti kérelem elbírálásáról teljes alakszerű (nem egyszerűsített) határozatban kell dönten. A döntés rendelkező részében külön fel kell tüntetni a 2021. július 1-jét megelőző és a 2021. június 30-át követő időszakra vonatkozó naptári napi összeget. (A Magyar Államkincstár hivatalos honlapján ezzel összefüggésben új döntésminta közzétételére kerül sor.)

2) A csecsemőgondozási díj folyósítási korlátait érintő módosítás

Az Ebtv. 2021. június 30-ig hatályos 41. § (1) bekezdése két esetben zárta ki a megállapított csecsemőgondozási díj folyósítását („nem jár szabály”): ha az ellátott a teljes keresetét megkapta, illetve, ha - a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony kivételével - keresőtevékenységet folytatott. A kereset és a keresőtevékenység fogalommeghatározásból kifolyólag, ha valaki keresőtevékenységet folytat, szükségképpen rendelkezni fog keresettel; illetve fordítva: a kereset nem más, mint keresőtevékenységért járó jövedelem. A két fogalom tehát ekvivalensként kezelhető. Erre való tekintettel az Ebtv. 41. § (1) bekezdés a) pontja által tartalmazott folyósítási korlát hatályon kívül helyezésre került.

Mivel a keresőtevékenység végzése önmagában kizárja a csecsemőgondozási díj folyósítását, így nincs jelentősége annak, hogy a biztosított a keresetét részben vagy egészben kapja-e meg, tulajdonképpen nem is értelmezhető a részben megkapott kereset fogalma. Az Ebtv. 41. § (3) bekezdése egyrészt a jelenlegi megfogalmazás szerint pontatlan, ugyanis jövedelmi kategóriával magyarázza, hogy mi nem minősül keresőtevékenységnek. Másrészt, mivel kizárólag a csecsemőgondozási díj folyósítása alatti személyes munkavégzés zárja ki az ellátás folyósítását, továbbá a keresettel kapcsolatos kizáró ok hatályon kívül helyezésre került, így indokolatlan volt az Ebtv. 41. § (2)-(3) bekezdésének a hatályban tartása is.

A fentiekre való tekintettel **2021. július 1-jétől az Ebtv. 41. §-a azt mondja ki, hogy nem jár csecsemőgondozási díj a biztosítottnak, ha bármilyen jogviszonyban - ide nem értve a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyt - keresőtevékenységet folytat.** Mindez a korábban is követett jogalkalmazási gyakorlatban változást nem eredményez.

3) A gyermekgondozási díj folyósítási korlátait érintő módosítás

A gyermekgondozási díj folyósítását kizáró egyéb rendszeres pénzellátások között 2021. június 30-ig két olyan ellátás is megtalálható volt, amelyeknek a megállapítására és folyósítására a hatályos jogszabályok már évek óta nem adnak lehetőséget: a munkanélküli járadék és az álláskeresést ösztönző juttatás; az álláskeresési segély megnevezése pedig időközben nyugdíj előtti álláskeresési segélyre változott. Hiányzott ugyanakkor a felsorolásból a keresetpótló juttatás, amelyet a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Tbj.) szintén álláskeresési támogatásnak tekint. Ezért indokolt volt, hogy a jogszabályhelyben a Tbj. által használt „álláskeresési támogatás” fogalom jelenjen meg. Az Ebtv. ezen jogszabályhelye egy rendkívül bonyolult fordulatban a következő kivételt is megfogalmazta: „ha a jogosult rendszeres pénzellátásban részesül és a csecsemőgondozási díjra, az örökbefogadói díjra, vagy a gyermekgondozási díjra való jogosultság kezdő napján pénzügyi egészségbiztosítási járulék fizetésére kötelezett”. Ezen fordulat 2015. január 1-jétől a rokkantsági és rehabilitációs ellátás mellett biztosítási jogviszonyban álló kismamák gyermekgondozási díjra való jogosultságát kívánta megteremteni. A megfogalmazás bonyolultságára, a szabályozás érthetőségére való tekintettel ez esetben is szükségessé vált a

módosítás.

Ezen indokokra való tekintettel 2021. július 1-jétől az Ebtv. 42/C. § (1) bekezdés b) pontja akként rendelkezik, hogy abban az esetben **nem jár a gyermekgondozási díj, ha a jogosult a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdés i) pontjában meghatározott egyéb rendszeres pénzellátásban részesül, ide nem értve a táppénzt, a baleseti táppénzt, a csecsemőgondozási díjat, az örökbefogadói díjat, a gyermekgondozási díjat, a gyermekgondozási támogatást, a jogosult nem ugyanazon gyermekére tekintettel megállapított gyermekek otthongondozási díját, a Tbj. szerinti álláskeresési támogatást, a rokkantsági ellátást és a rehabilitációs ellátást.**

Az Ebtv. hatályos rendelkezései biztosítják a gyermekgondozási díjat igénybe vevő szülők számára, hogy az ellátás mellett keresőtevékenységet folytassanak. Munkavégzés esetén a gyermeket napközbeni ellátást biztosító intézményben helyezhetik el anélkül, hogy ez korlátozná a gyermekgondozási díj folyósíthatóságát. Ugyanakkor, ha az ellátásban részesülő szülő még tanulni, iskolai tanulmányokat folytatni kíván, ugyanerre 2021. június 30-ig nem volt lehetősége: a gyermek bölcsődében való elhelyezése esetén ugyanis ilyenkor nem járt a továbbiakban a gyermekgondozási díj.

Erre való tekintettel 2021. július 1-jétől kiegészítésre került az Ebtv. 42/C. § (1) bekezdés d) pontja, amely kimondja, hogy nem jár a gyermekgondozási díj, ha a gyermeket bölcsődében, mini bölcsődében, munkahelyi bölcsődében, családi bölcsődében vagy napközbeni gyermekfelügyeletben helyezték el, kivéve, ha a jogosult keresőtevékenységet folytat, nappali rendszerű oktatás keretében iskolában, szakképző intézményben tanul, vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben vesz részt, vagy az intézmény, ahol a gyermeket elhelyezték, rehabilitációs, habilitációs foglalkoztatást nyújt.

A továbbiakban tehát nem képezi a gyermekgondozási díj folyósításának a korlátját, ha az ellátott a jogszabályhelyben nevesített tanulmányok folytatása mellett helyezi el a gyermekét bölcsődében, illetve napközbeni gyermekfelügyeletben.

4) A pénzbeli egészségbiztosítási ellátások összegeinek a felülvizsgálatával kapcsolatos módosítások

Az Ebtv. 2021. június 30-ig hatályos 42/D. § (4) bekezdése kimondta, hogy a maximális összegben megállapított gyermekgondozási díj összegét minden év január 15-éig hivatalból felül kell vizsgálni, és a tárgyévre érvényes összeghatár figyelembevételével január 1-jei időponttól újra meg kell állapítani.

Annak érdekében, hogy a gyermekgondozási díj felülvizsgálatával kapcsolatos szabályozás rugalmasabb legyen, és alkalmazhatóvá váljon a minimálbér, illetve a garantált bérminimum összegének esetleges évközi módosításaira is, 2021. július 1-jétől a jogszabályhely akként módosul, hogy **a gyermekgondozási díj összegének felülvizsgálatát a minimálbér emelésének napjától számított 15 napon belül kell - hivatalból - elvégezni, és a gyermekgondozási díjat a megemelt összeghatár figyelembevételével, - ha kormányrendelet korábbi időpontot nem állapít meg - a minimálbér emelésének napjára visszamenőlegesen újra meg kell állapítani.**

Ugyanezen szabály kerül beépítésre az Ebtv. 42/D. § (9) és (11) bekezdésébe, valamint 42/E. § (9) bekezdésébe is.

Ezzel összefüggésben az Ebtv. 5/C. § (1) bekezdés b) pont bc) alpontjában külön

meghatározásra kerül, hogy minimálbér alatt a kötelező legkisebb munkabért kell érteni.

5) A nevelőszülői gyermekgondozási díjat érintő módosítások

Az Ebtv. 42/A. § (3) bekezdése a nevelőszülői gyermekgondozási díjban részesülők 42/A. § (1) bekezdése szerinti gyermekgondozási díjban való részesülésének a lehetőségét teremti meg. Pontosítani volt szükséges ugyanakkor, hogy milyen időponthoz képest kell vizsgálni ezen jogosultak előzetes 365 napi biztosítási idejének a meglétét. 2021. július 1-jétől kezdődően a jogszabályhely egyértelműsíti, hogy **az érintett személyi kör esetében a 365 nap biztosítási idő meglétét a nevelésbe vett gyermek gondozási helyének a nevelőszülőnél történő kijelölését megelőző két éven belül kell vizsgálni.**

Pontosításra került az Ebtv. 42/F. § (1) bekezdésében a nevelőszülői gyermekgondozási díjra való jogosultság is. 2021. július 1-jétől kezdődően a 42/A. § (1) bekezdésében és a 42/E. § (1) bekezdésében foglaltakon túl gyermekgondozási díjra jogosult a nevelőszülő a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony fennállásának időtartama alatt a nevelésbe vett gyermekre *[a korábbi megszövegezés szerint: nevelt gyermekre]* tekintettel, ha a nevelőszülő a nevelt gyermek gondozási helyének nála történő kijelölését *[a korábbi megszövegezés szerint: nevelésbe vételét]* megelőző két éven belül 365 napon át biztosított volt és a gyermeket saját háztartásában neveli.

Az Ebtv. 42/F. § (1) bekezdésében a módosítására való tekintettel a gyámhatósági határozatokban szereplő dátumok közül nem a nevelésbe vétel napját kell figyelembe venni, hanem azt a napot, amikortól a nevelőszülői gyermekgondozási díjat igénylő személy lakóhelyét kijelölték a nevelésbe vett gyermek gondozási helyeként.

6) A nagyszülői gyermekgondozási díjat érintő módosítás

A nagyszülői gyermekgondozási díj vonatkozásában 2021. június 30-ig a jogszabályszöveg pontatlanul - a jogalkotói szándéktól eltérően - határozta meg az ellátásra való jogosultságot. A megfogalmazás szerint az alapjogosult biztosított szülője, illetve a biztosított szülővel együtt élő biztosított házastárs lehetett jogosult az ellátásra. Vagyis a nagyszülők vonatkozásában azt definiálta, hogy nem elég a nagyszülői gyermekgondozási díjat kérelmező személynek biztosítottnak lenni, hanem az ellátást nem kérő, másik nagyszülőnek is annak kellett volna lennie. Ez a kitétel nem volt jogalkotói cél, ezért **2021. július 1-jétől az Ebtv. 42/G. § (1) bekezdéséből a vonatkozó fordulat hatályon kívül helyezésre került; egyértelművé téve, hogy a biztosítási feltétel csak azon nagyszülőre vonatkozik, aki az ellátás megállapítását kérelmezi.**

7) Az örökbefogadói díjjal kapcsolatos pontosítások

Az Ebtv. választási szabályai közül 2021. június 30-ig több esetben hiányzott az örökbefogadói díj megjelenítése. 2021. július 1-jétől ezt pótolta a jogalkotó, amely így bekerült az Ebtv. 39. §-ának (1) és (3) bekezdésébe is.

8) A méltányosságból engedélyezhető gyermekgondozási díjjal kapcsolatos változás

Az Ebtv. 50. § (4) bekezdés b) pontja 2021. június 30-ig kimondta, hogy a méltányosságból megállapítható gyermekgondozási díj összege nem haladhatja meg a 48. § (4) bekezdése szerinti összeget. 2021. július 1-jétől ez a rendelkezés úgy változik, hogy **a méltányossági**

gyermekgondozási díj összegének felső határa az Ebtv. 42/D. § (1) bekezdése szerinti összegben kerül meghatározásra.

A módosítás célja, hogy a méltányosságból megállapítható gyermekgondozási díj összege - hasonlóan a többi méltányosságból megállapítható ellátáshoz - igazodjon a nem méltányosságból megállapítható ellátások összegéhez.

Budapest, 2021. július 1.

Magyar Államkincstár Központ

